

Ειδικότερα:

A. Οριστική διαγραφή απαιτήσεων μικρής αξίας (άρθρο 26 παρ. 4 περ. β')

α. Απαιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγουμένως σχηματισθεί πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων

3. Με τη νέα περίπτωση β' ορίζεται ότι απαιτήσεις, το συνολικό ύψος των οποίων, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, δεν υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά αντισυμβαλλόμενο, δύνανται να διαγραφούν στο φορολογικό έτος εντός του οποίου συμπληρώνονται δώδεκα (12) μήνες από τον χρόνο κατά τον οποίο κατέστησαν ληξιπρόθεσμες, χωρίς να έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των υποπεριπτώσεων (i) και (ii) της περίπτωσης α' της παρ. 4 του άρθρου 26 του ΚΦΕ και οι οφειλέτες έχουν λάβει αποδεδειγμένα γνώση της διαγραφής της οφειλής τους, όπου αυτό είναι δυνατόν. Το συνολικό ύψος των απαιτήσεων που διαγράφονται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο δεν δύναται να υπερβαίνει, ανά φορολογικό έτος, ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνόλου των απαιτήσεων στο τέλος της χρήσης.

4. Οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται για διαγραφές που πραγματοποιούνται εντός του φορολογικού έτους 2020 και επόμενων, ανεξάρτητα από το εάν το δωδεκάμηνο διάστημα συμπληρώνεται εντός του φορολογικού έτους που πραγματοποιείται η διαγραφή ή έχει συμπληρωθεί σε προγενέστερο φορολογικό έτος.

5. Με τις νέες διατάξεις δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να προβαίνουν σε άμεση διαγραφή απαιτήσεων κατά οφειλετών τους μικρής αξίας, χωρίς να απαιτείται να έχει σχηματιστεί προηγουμένως πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων και συνεπώς ανεξάρτητα αν έχουν αναληφθεί ή μη οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξής τους, αρκεί προηγουμένως να έχει εγγραφεί ποσό που αντιστοιχεί στην οφειλή ως έσοδο, να έχει διαγραφεί από τα βιβλία του φορολογούμενου και οι οφειλέτες να έχουν λάβει αποδεδειγμένα γνώση της διαγραφής της οφειλής τους, όπου αυτό είναι δυνατόν. Το βάρος της απόδειξης για την ενημέρωση του οφειλέτη, όπου αυτό είναι δυνατόν, περί της διαγραφής το φέρει ο φορολογούμενος, ο οποίος οφείλει να διατηρεί τα σχετικά στοιχεία. Για την απόδειξη ο φορολογούμενος μπορεί να επικαλεστεί κάθε πρόσφορο μέσο, όπως ενδεικτικά:

- (i) το αποδεικτικό αποστολής συστημένης επιστολής στην τελευταία διαθέσιμη διεύθυνση του οφειλέτη,
- (ii) το αποδεικτικό επίδοσης εξώδικης επιστολής,

(iii) το αποδεικτικό επιτυχημένης αποστολής και ανάγνωσης μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κ.λπ.

6. Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος επιχείρησε να γνωστοποιήσει στον οφειλέτη τη διαγραφή, όμως δεν είναι δυνατή η απόδειξη ότι ο οφειλέτης πράγματι έλαβε γνώση της διαγραφής, όπως π.χ. όταν η επιχείρηση δεν έχει στη διάθεσή της επικαιροποιημένα στοιχεία του υπόψη πελάτη, το ποσό της διαγραφείσας απαίτησης αναγνωρίζεται για φορολογικούς σκοπούς.

7. Επομένως, σε περίπτωση απαιτήσεων κατά οφειλετών αξίας μέχρι €300 για τις οποίες δεν είχε σχηματισθεί πρόβλεψη επισφαλούς απαίτησης, οι επιχειρήσεις μπορούν να διαγράψουν οριστικά την απαίτηση αυτή, υπό τις πιο πάνω προϋποθέσεις και να εκπέσουν το σχετικό ποσό από τα ακαθάριστα έσοδα του φορολογικού έτους εντός του οποίου γίνεται η διαγραφή.

8. Το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ το οποίο δύναται να διαγραφεί οριστικά με βάση τις υπόψη διατάξεις, αφορά το σύνολο της απαίτησης συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, για την οποία η επιχείρηση δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων με βάση τις διατάξεις του άρθρου 26, ήτοι με εξαίρεση τις απαιτήσεις για τις οποίες δεν επιτρέπεται ο σχηματισμός πρόβλεψης, όπως οι περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 26 του ΚΦΕ.

9. Επίσης, το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ εξετάζεται ανά αντισυμβαλλόμενο και όχι ανά απαίτηση, δηλαδή πρέπει το σύνολο των απαιτήσεων από τον ίδιο οφειλέτη να μην υπερβαίνει το ποσό των €300, ανεξάρτητα από το πλήθος των συναλλαγών. Για παράδειγμα σε περίπτωση που υφίσταται καταδικαστική απόφαση κατά οφειλέτη ποσού 3.000 ευρώ και στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτέλεσης εισπράχθηκε το ποσό των 2.800 ευρώ, δύναται να διαγραφεί το ανείσπρακτό υπόλοιπο ποσού 200 ευρώ.

10. Το μέρος της διαγραφείσας απαίτησης που αφορά στο ποσό του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις του άρθρου 22 του ν.4172/2013, με την προϋπόθεση να υπάρχει υποχρέωση απόδοσής του στο Δημόσιο και να έχει ήδη συμπεριληφθεί στη δήλωση Φ. Π. Α. (αρχική ή τροποποιητική) της οικείας περιόδου (σχετ. η ΠΟΛ.1113/2015 εγκύκλιός μας).

11. Επισημαίνεται ότι το συνολικό ύψος των απαιτήσεων που διαγράφονται κατ' εφαρμογή της περίπτωσης β' της παρ. 4 του άρθρου 26 του ΚΦΕ, σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό 5% επί του συνόλου των απαιτήσεων στο τέλος του φορολογικού έτους, όπως αυτές αποτυπώνονται στα βιβλία (λογιστικά αρχεία) της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων και των προς διαγραφή κατά τα ανωτέρω απαιτήσεων μικρής αξίας (έως 300 ευρώ). Για την καλύτερη κατανόηση, παρατίθεται το ακόλουθο παράδειγμα:

Ανώνυμη εταιρεία εμφανίζει σύνολο απαιτήσεων στο τέλος του φορολογικού έτους 100.000 ευρώ. Το σύνολο των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων αξίας με ΦΠΑ μέχρι 300 ευρώ ανά αντισυμβαλλόμενο ανέρχεται σε 10.000 ευρώ. Από το ποσό των απαιτήσεων ύψους 10.000 ευρώ η εν λόγω εταιρεία δύναται να διαγράψει, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτ. Β' της παραγράφου 4 του άρθρου 26, συνολικό ποσό απαιτήσεων ύψους 5.000 ευρώ (100.000 ευρώ X 5%=5.000 ευρώ) καθόσον το συνολικό ποσό των απαιτήσεων μικρής αξίας που διαγράφονται, δεν μπορεί να υπερβαίνει ανά φορολογικό έτος ποσοστό 5% του συνόλου των απαιτήσεων στο τέλος του έτους, συμπεριλαμβανομένων και των προς διαγραφή απαιτήσεων.

12. Περαιτέρω, και δεδομένου ότι οι υπόψη διατάξεις εφαρμόζονται και στις επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικά βιβλία, είτε πρόκειται για φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, είτε για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, θα πρέπει, για την εφαρμογή της υπόψη διάταξης, οι εν λόγω επιχειρήσεις να παρακολουθούν τις απαιτήσεις τους εξωλογιστικά, τηρώντας καταστάσεις ανά πελάτη ή χρεώστη στις οποίες να καταχωρούν τις συναλλαγές τους (πωλήσεις, εισπράξεις), έτσι ώστε να είναι ευχερής η διαπίστωση τόσο του υπολοίπου του κάθε πελάτη ή χρεώστη όσο και του συνόλου των απαιτήσεων επί του οποίου θα εφαρμοστεί το πιο πάνω όριο (ποσοστό 5%).

β. Απαιτήσεις για τις οποίες έχει προηγουμένως σχηματισθεί πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων

13. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 4 του άρθρου 26 του ΚΦΕ, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 13 του άρθρου 66 του ν. 4646/2019 εφαρμόζονται και στην περίπτωση που έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη μέχρι την έναρξη ισχύος του άρθρου 15 του ν.4646/2019.

Επομένως, στην περίπτωση αυτή το ποσό της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης δύναται να διαγραφεί, εφόσον έχει προηγουμένως εγγραφεί ποσό που αντιστοιχεί στην οφειλή ως έσοδο και εφόσον οι οφειλέτες έχουν λάβει αποδεδειγμένα γνώση της διαγραφής της οφειλής τους, όπου αυτό είναι δυνατόν, οπότε και πληρούνται οι προϋποθέσεις για την διαγραφή της απαίτησης για φορολογικούς σκοπούς, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 26 του ΚΦΕ, χωρίς να απαιτείται επιπλέον και η ανάληψη όλων των κατά νόμο ενεργειών για την είσπραξή τους.

14. Περαιτέρω, σε περίπτωση που έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη για μέρος μόνο της υπόψη απαίτησης, το επιπλέον ποσό πέραν της σχηματισθείσας πρόβλεψης δύναται να διαγραφεί.

Β. Οριστική διαγραφή απαιτήσεων στο πλαίσιο αμοιβαίας συμφωνίας ή δικαστικού συμβιβασμού (άρθρο 26 παρ. 4 περ. γ')

15. Με τη νέα περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 26 του ΚΦΕ ορίζεται ότι απαιτήσεις που διαγράφονται στο πλαίσιο αμοιβαίας συμφωνίας ή δικαστικού συμβιβασμού, ανεξαρτήτως του αν έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη, δύνανται να διαγραφούν για φορολογικούς σκοπούς, μη εφαρμοζομένων των διατάξεων της υποπερίπτωσης (iii) της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 26, περί ανάληψης όλων των κατά νόμο ενεργειών προκειμένου για τη διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων.

Στην περίπτωση και κατά το μέρος που δεν έχει σχηματισθεί πρόβλεψη, το σχετικό ποσό της διαγραφής της απαίτησης εκπίπτει με βάση τις διατάξεις του άρθρου 22.

Επισημαίνεται ότι η αναφορά στις διατάξεις του άρθρου 22 ΚΦΕ έχει το νόημα ότι η συγκεκριμένη διαγραφή είναι δυνατή (διενεργείται, δηλαδή, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 22 ΚΦΕ), ακόμα και αν δεν έχει σχηματισθεί πρόβλεψη ή κατά το μέρος που δεν έχει σχηματισθεί πρόβλεψη, διότι θεωρείται ότι εντάσσεται στις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της επιχείρησης. Η αναφορά στο άρθρο 22 ΚΦΕ δεν συνεπάγεται την εκ νέου εξέταση των προϋποθέσεων που τίθενται υπό στοιχεία α', β' και γ' του εν λόγω άρθρου, για αυτό και στην περίπτωση γ' της παρ. 4 του άρθρου 26 ΚΦΕ αναφέρεται ότι η έκπτωση διενεργείται «με βάση» και όχι «υπό τις προϋποθέσεις» του άρθρου 22 ΚΦΕ.

16. Στις διατάξεις αυτές εμπίπτουν οι απαιτήσεις για τις οποίες η επιχείρηση δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων με βάση τις διατάξεις του άρθρου 26, ήτοι εξαιρουμένων των απαιτήσεων για τις οποίες δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 26, όπως είναι οι περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 26 του ΚΦΕ.

17. Οι διατάξεις της περ. γ' εφαρμόζονται από τη δημοσίευση του νόμου 4646/2019, ήτοι για διαγραφές απαιτήσεων που πραγματοποιούνται από τις 12.12.2019 και μετά.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες πίνακα Γ' (εκτός του αριθμού 2 αυτού)
2. Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
3. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής (με την παράκληση να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ και στην Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη της ΑΑΔΕ)

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες πινάκων Α', Β', (εκτός των αριθμ. 1 και 2 αυτού), Ζ', Η', Θ', Ι', ΙΒ', ΙΓ', ΙΔ', ΙΕ', ΙΣΤ', ΙΖ', ΙΗ', ΙΘ', Κ', ΚΑ', ΚΒ' και ΚΓ'
2. Επιχειρησιακή Δ/ση ΣΔΟΕ Αττικής & Επιχειρησιακή Δ/ση ΣΔΟΕ Μακεδονίας
3. Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Γενική Γραμματεία Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, Γενική Δ/ση Αγοράς, Δ/ση Εταιρειών, Πλ. Κάνιγγος, Τ.Κ. 101 81, Αθήνα
4. Υπουργείο Οικονομικών, Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), Βουλής 7, Τ.Κ. 105 62, Αθήνα
5. ΔΤΔ – Εγκεκριμένοι Οικονομικοί Φορείς
6. Περιοδικό «ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ»
7. Γραφείο κ. Υπουργού Οικονομικών
8. Γραφείο κ. Υφυπουργού Οικονομικών
9. Γραφείο κας Γενικής Γραμματέως Φορολογικής Πολιτικής & Δημόσιας Περιουσίας

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.
2. Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντή Φορολογικής Διοίκησης
3. Γραφεία κ.κ. Γενικών Δ/ντών
4. Δ/ση Νομικής Υποστήριξης
5. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας
6. Διεύθυνση Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου – Τμήμα Β'
7. Δ/ση Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας – Τμήματα Α', Β', Γ'